

podnicích, tedy na úředníky t. zv. smluvní (sr. rozhodnutí senátu pro řešení komp. konfliktů z 13. listopadu 1920, čís. 25). Zda v tomto případě jde o poměr veřejnoprávní či soukromoprávní, nelze z obsahu spisů seznati a musí rozhodná tato okolnost býti teprve zjištěna.

Čís. 3748.

Bylo-li ujednáno placení výživného s tím, že se přiměřeně zvýší (sníží), zvýší-li (sníží-li) se manželovy příjmy, může se manžel, snížily-li se jeho příjmy, brániti exekuci pro původně ujednané výživné, žalobou podle §u 35 ex. ř.

(Rozh. ze dne 23. dubna 1924, R I 299/24.)

Smírem ze dne 10. února 1922 zavázal se žalobce žalované, své manželce, že ji bude platiti měsíčně 400 Kč; pro případ, že by se služné žalobcovo zvýšilo (snížilo) o 20%, mělo nastati též poměrné zvýšení (snížení) vyživovacích příspěvků. V době smíru pobíral žalobce celkem 1770 Kč. Od 1. dubna 1923 platil žalobce žalované pouze 320 Kč, tvrdě, že se jeho příjmy podstatně snížily. Žalovaná vedla pro nedoplatek výživného exekuci, jejíhož zrušení domáhal se žalobce žalobou. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a uložil prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále ve věci jednal a znovu rozhodl. **Důvody:** Prvý soud zcela správně posuzuje námitku žalovaného proti zahájené exekuci, jako námitku zaplacení, poněvadž žalobce tvrdí, že od 1. dubna 1923 platil žalované 320 Kč měsíčně proto, že podle smíru má smluvené výživné 400 Kč poměrně býti sníženo, sníží-li se žalobcovy příjmy a to nejméně o 20% a jeho příjmy se o tolik, ba o více snížily, takže by výživné činilo jen 314 Kč. Leč první soud nesprávně vykládá ustanovení smíru, že poměrné zvýšení (snížení) výživného nastane při podstatném zvýšení (snížení) žalobcových příjmů. Prvý soud vidí v tom jen projev, že nemají strany úmyslu, by stanovená výše výživného neměla se vůbec změnit, míní však, že změna ta není možna bez intervence soudní, nýbrž že strany musí se domáhati nové úpravy a tím si opatřiti nový exekuční titul. S tímto míněním nelze souhlasiti. Ve smíru praví se výslovně, že zvýšení (snížení) »n a s t a n e«. Z toho nutno logickým i slovným výkladem vyvoditi, že úmyslem stran bylo, stanovit poměr, v kterém má výživné býti k příjmům manželovým a že zvýšením (snížením) jich mění se bez dalšího řízení výše výživného, stanovená ve smíru. Přirozeně jest tu předpokladem, že o snížení (zvýšení) příjmů a jeho procentuelní výši nebude mezi stranami sporu. Kdyby takového sporu nebylo, nastalo by rozhodně ihned snížení (zvýšení) v tomto případě tvrzené snížení výživného a výše, ve smíru pod exekucí určená, změnila by se, takže smír přestává býti exekučním titulem pro výživné, původně stanovené, a jest to tedy okolnost, která zrušuje nárok v původní jeho výši a která nastala po vzniku exekučního titulu. Jest pravda ovšem, že, vznikne-li mezi stranami spor o to, zda snížení příjmů skutečně nastalo,

jako v tomto případě, jest nutno otázku řešiti pořadem práva, leč to právě je jenom spor o to, zda nastala ona skutečnost, nárok rušící a tento spor má na mysli § 35 ex. ř. Není zajisté důvodu, proč by tyto sporné skutečnosti nemohly býti rozřešeny ve sporu podle §u 35 ex. ř., naopak z toho, co bylo uvedeno, plyne, že právě jde o poměr, který nejlépe takto lze rozluštit. Tvrditi nelze, že by tu šlo o jednostranné prohlášení nebo tvrzení, neboť jde o smlouvu stran a tvrdí se jen jednostranně, že nastaly podmínky smluvní, což jest právním stavem, vyskytujícím se ve většině sporů. Nejde ani o změnu exekučního titulu, neboť nemění se tím ničeho na smíru, jenž je exekučním titulem, nýbrž má se jen zjistiti, že nastaly skutečnosti, s nimiž smír sám spojuje určité následky. Mýlí se tedy také prvý soud dovozuje, že jde ve sporu o nový exekuční titul, jenž by se teprve měl tímto sporem založiti, což ovšem by ve sporu podle §u 35 ex. ř. nebylo možno. Také nejde o to, by rozhodováno bylo o výši výživného pro budoucnost, neboť k tomu bylo by třeba zjišťovacího návrhu, zde jde jen o to, zjistiti, že nastaly skutečnosti, s nimiž smír spojuje snížení výživného, že tedy nárok po vzniku exekučního titulu se zmenšil, a o rozřešení otázky, zda zaplacenou částkou 320 Kč měsíčně bylo výživné v těch konkrétních případech, o něž jde, v dostatečné výši zaplacenou a exekuce tedy stala se nepřipustnou. Poněvadž prvý soud nezabýval se tvrzenými okolnostmi o snížení žalobcových příjmů a o procentuelní výši jeho, zůstalo řízení neúplným a bylo nutno je dle §u 496 čis. 3 c. ř. s. zrušiti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Napadené usnesení a v podstatě i jeho odůvodnění vyhovuje stavu věci a zákonu a nebylo nikterak vyvráceno vývody rekursu, který je po výtce doslovným, toliko zevní úpravě rekursu přizpůsobeným opakováním důvodů rozsudku prvního soudu. Nepředpojatý výklad smíru ze dne 10. února 1922 nedovoluje ve směru, o který tu jde, jiného pojetí než, že tehdejší žalovaný, nyní žalobce P., měl býti pod následky exekuce zavázán, by své manželce P-ové platil, počínajíc 1. březnem 1922, výživné v měsíčních částkách po 400 Kč tak dlouho, až by se jeho tehdejší příjmy měsíčních 1369 Kč — s premii 1770 Kč — o 20% zvýšily nebo snížily, po té době pak poměrně k této změně více aneb méně. Nebude pochyby, že by žalobce byl beze všeho oprávněn, domáhati se zrušení exekuce podle §u 35 ex. ř., kdyby strany byly snížení výživného — vědouce snad, že a kdy nastane snížení příjmů povinného — ujednaly s platností od určitého kalendářního dne a žalobce by dokázal, že tuto poměrně sníženou částku od onoho dne řádně platil. Nelze seznati, proč by totéž žalobní právo neměl míti proto, že splatnost pozměněné částky byla učiněna závislou — místo na určitém kalendářním dni — na vzniku určité okolnosti, totiž na snížení jeho příjmů. Rozdíl jest jen v tom, že by v onom případě kalendářního dne o otázce, od kterého dne žalobce má platiti poměrně více nebo méně, snad nepovstaly tak snadno pochybnosti, kdežto by v druhém případě na tuto otázku

beze všeho ihned odpovědět lze nebylo. To může však mít jen ten důsledek, že jest na povinném, chce-li se svou žalobou podle §u 35 ex. ř. zvítěziti, by dokázal nejen, že pozměněné výživné zaplatil, nýbrž také, že nastala okolnost, pro kterou se ve smyslu smíru jeho povinnost na tuto jím zapravenou částku snížila. Právem proto odvolací soud, zrušiv rozsudek prvního soudu, mu nařídil, by doplnil řízení ve směrech, které se svého opačného stanoviska pokládal za bezpodstatné.

Čís. 3749.

Mimo spor není dlužník oprávněn, by na věřitelovu likvidní pohledávku započel vzájemnou pohledávku dosud nelikvidní.

(Rozh. ze dne 23. dubna 1924, Rv I 68/24.)

Žalobu o zaplacení kupní ceny za dodané krupicové uhlí p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e zamítl, o d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby. N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Pokud jde o právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), neprávem vytýká žalovaný odvolacímu soudu, že neuznal za správnou jeho námitku, že zažalovaná pohledávka zanikla zaplacením, to jest (§ 1438 obč. zák.) tím, že žalovaný, byv žalobkyní požádán, aby dluh 656 Kč 07 h za dodané krupicové uhlí poukázal žalobkyni u její ústředny, tento svůj dluh odpočítal od pohledávky, kterou si čítal za ústřednou a že potom, žaluje ústřednu ve sporu Cg I 728/20 o zaplacení 77.750 Krak. a 6.414 Kč 32 h, obmezil žalobní nárok o zažalovanou pohledávku. Podle §u 1438 a 1439 obč. zák. nelze započítati pohledávku pravou s pohledávkou nepravou. V době však, kdy žalovaný pohledávku, nyní zažalovanou, nespornou a pravou odpočetl od své pohledávky a kdy svůj žalobní nárok v uvedeném sporu při prvním roku o zažalovanou pohledávku, započítáváje ji, obmezil, byla jeho pohledávka sporná, proto nejistá a tudíž nikoli pravá. Pohledávka ta se nehodila dle řečených ustanovení zákona k započtení, pokud se týče započtení tehdy žalovaným předsevzaté nemělo účinku §u 1438 obč. zák. Pohledávka žalovaného za ústřednou stala se sice, ale až později, smírem ze dne 16. a 18. března 1921 ve výši 13.000 Kč nespornou, tedy k započtení způsobilou, ale tu již k započtení nedošlo, neboť jest zjištěno, že žalovaný se při smíru o tom, že jest žalobkyni dlužen 656 Kč 07 h, nezmínil, jich nezapočítal a ani později této částky od své pohledávky neodpočetl. Odvolací soud neposoudil dle toho věc po stránce právní nesprávně, neuznav, že zažalovaná pohledávka zanikla započtením a právem odsoudil žalovaného k jejímu zaplacení.

Čís. 3750.

Zákon o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák. Ujednání, odporující v neprospěch zaměstnancův předpisům, vy-